

Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissatut siunnersuut, qanoq ililluta inuiaqatigiit Peqqinnissaqarfimmut ataqqinninnerisa aamma akisussaaffeqarnerisa pitsanngortissinnaaneripput aammalu aningaasaatitta annertunerusumik peqqinnerulernermik kinguneqartissinnaanerigut.

(Demokraatit Inatsisartuniitsitaat)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut oqallisissatut siunnersuummut qujapput.

Qanoq ililluta peqqinnissaqarfimmi pitsanngorsaanerullutalu aningaasat peqqinnerulernissamut kinguneqartitsillu arnerusinnaavagut?

Peqqinnissaqarfimmi pisariillisaanermik ingerlaavartumik sulissuteqartoqarpoq. Atortussanik pisiortornermi pitsanngorsaaneq, napparsimasut katsorsarnissaannut ingerlariaatsinik sulissarsortarnermillu pitsanngorsaaneq aamma billetsinik atunngitsuuisarnermik annikillisaaneq taakkuupput maannakkut sulissutigineqartut ilaat. Ukiuni 2016-imiit 2019-imut peqqinnissaqarfimmi pilattaavinni pilattaanerit amerlassusaat 36 procentinik¹ qaffassimapput, tamanna annertunerusumik naammassisaqarsimanermik aamma takussutissaalluni.

Kisianni sulisuni pisariillisaaneq kisimi naammangilaq. Innuttaasut aamma napparsimasut peqqinnissaqarfiup pisariillisarneranut qanoq sunnuteqaqataasinnaanersut siunnersuuteqartut aperipput.

Peqqinnissaqarfiup oqaluttuaraa akissarsiffinni piffissamik inniminniisarneq appartartoq. Sapaatillu akunnerata tulliani amerlasuunik innimiinniisoqartartoq. Immaqa peqqinnissaqarfik innuttaasut inniminneereertassasut kaammattuisinnaavoq, taamaasilluni utaqqineq sivikillisar-sinnaalluni?

Inuit ataasiakkaat assersuutigalugu naartulernissamut imminnut illersornissamut akisussaaffeqarnerulernissaat anguniarlugu peqqinnissaqarfiup katsorsaasarnerit qanoq akeqarnerisut ammanerusumik oqaatigisarsinnaagai siunnersuuteqartup oqaatigaa. Naalakkersuisut pisortat ingerlatsiviini, matumanilu peqqinnissaqarfimmi suliat inuiaqatigiinnut qanoq akeqarnerannik sapinngisamik ammasuunissap pisariaqarnera isumaqataaffigaat. Tamanna sulianut ingerla-reersunut tunngatillugu paasisimasaqarnerulernermik tatiginninnerulernermillu kinguneqassaaq. Ammanerulernermiaamma innuttaasut oqaluttuullugit peqqinnissaqarfimmi qanoq sulisoqartarnerisut suliallu suut suliarineqarnerisut ukkatarineqarsinnaavoq. Tamanna aamma naatsorsuutigisanut iluaqutaasinnaavoq, pisariaqarlunilu.

¹ https://ina.gl/documents/para3637/2020/svar/057_2020_sundhedsvaesen_opfoelgende_ANWA_svar.pdf

Peqqinnissaqarfiup atuisuiniq siunnersuisoqatigiinnik pilersinneqartussat ilutigalugit peqqinnissaqarfiup atuisullu akornanni oqaloqatigiissinnaanermik periarfissaq pilersinneqassaaq, tassuunakkut Peqqinnissaqarfiup ineriartortinnerani qanoq natsorsuuteqarfigeqatigiinnermik inissiineq atuisullu tungaanniit aaqqissuussaanagerusumik ingerlaavartumillu peqataatitsisarnissaq qulakkeerneqassapput. Atuisut siunnersuisoqatigiivi aqputigalugit peqqinnissaqarfitsinnut qanoq akisussaaqataasinnaanermut qanorlu aningaasat atorluarnerisigut suli peqqinnerulersinnaanitsinnut isumassarsianik avitseqatigiittoqartarnissaa Naalackersuisut neriutigaat. Taassuma saniatigut Naalackersuisut Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliamik pilersitsinikuupput peqqinnissakkut aaqqissuussinnermik iluarsartuussinissamut aamma naleqqussaansamut suliaqartussat. Peqqinnissakkut aaqqissuussinissamut innersuussutit Inatsisartut politikikkut sulinerminni tunngavigissavaat, taakkuuppullu siunissami peqqinnissakkut sullissinnermi sinaakkutissanik qulakkeerinntussat.

Peqqinnissaqarfimmi tatineqarneq pisinnaasallu sinnerneqannginnissaat anguniarlugu, suliasaqarfiit akornanni suleqatigiinneq pinaveersaartitsinerillu pisariaqarput. Taamaattumik kommunit immikkoortullu allat peqatigalugit suleqatigiinnerit suliaassallu taakorpiaat salliutuassavagut. Peqqinnissaqarfiup ilaatigut oqaluttuaraa saaffiginnissutit inuit atugarisaannut amerlasuut tunngassuteqartartut. Kommunit aamma peqqinnissaqarfik qanoq suleqatigiissinnaappat, taamaasilluni inuit ikiorneqarnissaanut suliniutit nukittunerulersillugit, taamaasilluni innuttaasoq ikiorneqarfissamini ikiorneqarluni peqqinnissaqarfillu peqqinnissakkut suliaassat ukkatarinerulerlugit?

Peqqinnissaqarfitsinnut naatsorsuutit amerlapput, piviusumillu peqqinnissaqarfiup kiffartuusineranik pisariaqartitsinerit annertusiartuinnarput. Inooriaaseq pissutigalugu napparsimasut amerlassusiisa ukiut qulit ingerlaneranni 40 procentinit annertunerusumik qaffariassasut naatsorsuutigaarput. Tamanna isiginngitsuusaarsinnaanngilarput, aningaasaqarnikkummi sulisoqarnikkullu isumalluutinik annertunerusumik atuinissamik kinguneqartussaammat. Taamaattumik sulisugut paarilluarnissaat pingaaruteqarpoq.

Taamatut oqaaseqarluta Naalackersuisut inuiaqatigiit Peqqinnissaqarfimmut qanoq ililluta ataqqinninnerat aamma akisussaaffeqarnerat pitsannortissinnaaneripput aammalu aningaasattita annertunerusumik peqqinnerulernik kinguneqartissinnaanerigut oqallisissatut siunnersuut pillugu oqallilluarnissamut qilanaarput.